TIESAS SPRIEDUMS (sestā palāta)

2020. gada 17. decembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Kopējā lauksaimniecības politika – Regula (ES) Nr. 1307/2013 – Noteikumi par tiešajiem maksājumiem lauksaimniekiem saskaņā ar atbalsta shēmām – Pamata maksājuma shēma – 24. panta 2. punkta pirmais teikums – Jēdziens "atbalsttiesīgs hektārs, kas ir lauksaimnieka rīcībā" – Trešās personas veikta attiecīgās platības nelikumīga izmantošana – 32. panta 2. punkta b) apakšpunkta ii) punkts – Maksājumtiesību aktivizēšanas pieteikums par apmežotu platību – Jēdziens "platība, par kuru 2008. gadā bija tiesības saņemt maksājumus" – Vienotā maksājuma shēma vai vienotā platībmaksājuma shēma

Lietā C-216/19

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Verwaltungsgericht Berlin* (Berlīnes Administratīvā tiesa, Vācija) iesniedza ar 2019. gada 28. februāra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2019. gada 11. martā, tiesvedībā

WQ

pret

Land Berlin,

TIESA (sestā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*] (referents), tiesneši K. Toadere [*C. Toader*] un M. Safjans [*M. Safjan*],

ģenerāladvokāts: P. Pikamēe [*P. Pikamäe*],

sekretāre: M. Krauzenbeka [*M. Krausenböck*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2020. gada 25. jūnija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– WQ – pats savā vārdā,

– Vācijas valdības vārdā – *J. Möller* un *D. Klebs*, pārstāvji,

– Spānijas valdības vārdā – *S. Centeno Huerta* un *J. Ruiz Sánchez*, kā arī *A. Rubio González*, pārstāvji,

– Francijas valdības vārdā – *C. Mosser*, pārstāve,

* Tiesvedības valoda – vācu.

– Nīderlandes valdības vārdā – *M. K. Bulterman*, kā arī *J. Langer* un *J. M. Hoogveld*, pārstāvji,

– Eiropas Komisijas vārdā – *B. Hofstötter* un A. Sauka, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1307/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 637/2008 un Padomes Regulu (EK) Nr. 73/2009 (OV 2013, L 347, 608. lpp., un labojums – OV 2016, L 130, 7. lpp.), interpretāciju.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp WQ un *Land Berlin* (Berlīnes federālā zeme, Vācija) saistībā ar tiesību normām, kas piemērojamas divkāršam pieteikumam maksājumtiesību piešķiršanai par vienu un to pašu platību, par kuru ir tiesības pretendēt uz lauksaimniecības atbalstu saskaņā ar atbalsta shēmām kopējā lauksaimniecības politikā (KLP), kā arī jēdzienam "atbalsttiesīgs hektārs", lai piešķirtu maksājumtiesības uz apmežotu platību.

Atbilstošās tiesību normas

Regula (EK) Nr. 1257/1999

3 Padomes Regulas (EK) Nr. 1257/1999 (1999. gada 17. maijs) par Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda (ELVGF) atbalstu lauku attīstībai (OV 1999, L 160, 80. lpp.) 31. panta 1. punkta pirmajā daļā bija noteikts:

"Atbalstu piešķir lauksaimniecībā izmantojamās zemes apmežošanai ar noteikumu, ka šādi stādījumi ir pieskaņoti vietējiem apstākļiem un ir saderīgi ar vidi."

Regula (EK) Nr. 1782/2003

4 Padomes Regula (EK) Nr. 1782/2003 (2003. gada 29. septembris), ar ko izveido kopīgus tiešā atbalsta shēmu noteikumus saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, un groza Regulas (EEK) Nr. 2019/93, (EK) Nr. 1452/2001, (EK) Nr. 1453/2001, (EK) Nr. 1454/2001, (EK) Nr. 1868/94, (EK) Nr. 1251/1999, (EK) Nr. 1254/1999, (EK) Nr. 1673/2000, (EEK) Nr. 2358/71 un (EK) Nr. 2529/2001 (OV 2003, L 270, 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Padomes Regulu (EK) Nr. 479/2008 (2008. gada 29. aprīlis) (OV 2008, L 148, 1. lpp.), 2. panta a) punktā bija noteikts:

"Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

"lauksaimnieks" ir fiziska vai juridiska persona vai fizisku vai juridisku personu grupa neatkarīgi no grupai un tās locekļiem valsts tiesību aktos piešķirtā juridiskā statusa, kuras saimniecība atrodas [Eiropas] Kopienas teritorijā, kā minēts [EKL 299. pantā], un kura veic lauksaimniecisku darbību."

5 Šīs regulas 22. pantā "Atbalsta pieteikumi", kas ietverts tās II sadaļā "Vispārīgi noteikumi", bija paredzēts:

"1. Katru gadu lauksaimnieki iesniedz pieteikumus par tiešajiem maksājumiem, uz kuriem attiecas integrētā sistēma, attiecīgā gadījumā norādot:

– visus lauksaimniecībā izmantojamās zemes gabalus saimniecībā,

[..]

– tiesību uz maksājumu skaitu un summu,

– jebkuru citu informāciju, ko paredz sniegt šī regula vai attiecīgā dalībvalsts.

2. Dalībvalsts var nolemt, ka atbalsta pieteikumā jāietver tikai izmaiņas attiecībā uz iepriekšējā gadā iesniegto atbalsta pieteikumu. Dalībvalsts izplata iepriekš iespiestas veidlapas, pamatojoties uz platībām, kas noteiktas iepriekšējā gadā, un piegādā karšu materiālu, kurā norāda minēto platību atrašanās vietu un attiecīgā gadījumā olīvkoku izvietojumu.

[..]"

6 Minētās regulas 23. panta "Atbalsta piešķiršanas nosacījumu pārbaude" 1. un 2. punktā bija noteikts:

"1. Dalībvalstis veic administratīvas pārbaudes par atbalsta pieteikumiem, pārbaudot arī platības, par kurām ir tiesības pretendēt uz atbalstu, un atbilstošās tiesības uz maksājumu.

2. Administratīvās pārbaudes papildina ar pārbaudēm uz vietas izstrādāto sistēmu, lai pārliecinātos par tiesībām pretendēt uz atbalstu. [..]"

7 Šīs pašas regulas 25. panta "Savstarpējas atbilstības kontrole" 1. punktā bija paredzēts:

"Dalībvalstis veic pārbaudes uz vietas, lai pārliecinātos, vai lauksaimnieks pilda 1. nodaļā minētās saistības."

8 Regulas Nr. 1782/2003 33. panta "Tiesības uz maksājumu", kas ietilpst tās III sadaļas 1. nodaļā, 1. punktā bija noteikts:

"Lauksaimniekiem ir pieeja vienreizējo maksājumu shēmai, ja:

a) viņiem ir piešķirts maksājums 38. pantā minētajā pārskata periodā saistībā ar vismaz vienu no VI pielikumā paredzētajām atbalsta shēmām vai [..];

b) viņi faktiskā vai sagaidāmā mantojumā ir saņēmuši saimniecību vai daļu saimniecības no lauksaimnieka, kurš ir izpildījis a) apakšpunktā minētos nosacījumus; vai

c) viņi ir saņēmuši tiesības uz maksājumu no valsts rezerves vai ar pārvedumu."

9 Šīs regulas 34. panta "Piemērošana" 3. punktā bija precizēts:

"Izņemot *force majeure* gadījumus un ārkārtas apstākļus 40. panta 4. punkta nozīmē, tiesības nepiešķir lauksaimniekiem, kas minēti 33. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā, un tiem, kuri saņem tiesības uz maksājumu no valsts rezerves, ja viņi nepiesakās uz vienreizējo maksājumu shēmu līdz 15. maijam vienreizējās maksājuma shēmas piemērošanas pirmajā gadā.

[..]"

10 Šīs regulas 44. pantā "Tiesību uz maksājumu izmantošana" bija noteikts:

"1. Jebkuras tiesības uz maksājumu saistībā ar hektāru, par kuru ir tiesības pretendēt uz atbalstu, dod tiesības uz tādas summas maksājumu, kas noteikta ar tiesībām uz maksājumu.

2. "Hektārs, par kuru ir tiesības pretendēt uz atbalstu" ir jebkura saimniecības lauksaimniecības platība, izņemot zemes, uz kurām ir meži vai kuras izmanto ar lauksaimniecību nesaistītām darbībām.

3. Lauksaimnieks deklarē zemes gabalus, kuri atbilst hektāram, par kuru ir tiesības pretendēt uz atbalstu, saistībā ar visām tiesībām uz maksājumu. Izņemot *force majeure* gadījumus vai ārkārtas apstākļus, minētie zemes gabali lauksaimnieka rīcībā ir dienā, ko noteikusi dalībvalsts, bet kas nav vēlāk par dienu, kas attiecīgajā dalībvalstī ir noteikta, lai grozītu atbalsta pieteikumu.

[..]"

11 Šīs pašas regulas 54. pantā "Tiesību atstāt zemi atmatā izmantošana" bija paredzēts:

"1. Jebkuras tiesības atstāt zemi atmatā kopā ar hektāru, par ko ir tiesības pretendēt uz tiesībām atstāt zemi atmatā, dod tiesības uz tādas summas maksājumu, kas noteikta ar tiesībām atstāt zemi atmatā.

2. Atkāpjoties no 44. panta 2. punkta, "hektārs, par ko ir tiesības pretendēt uz tiesībām atstāt zemi atmatā", ir saimniecības lauksaimniecības platība, ko aizņem aramzeme, izņemot platības, uz kurām datumā, kas paredzēts platībatkarīgā atbalsta pieteikumu iesniegšanai 2003. gadā, bija ilggadīgās kultūras, meži vai kuras izmantoja ar lauksaimniecību nesaistītām darbībām vai pastāvīgajām ganībām. [..]

Ja pieteikumi iesniegti pēc 1995. gada 28. jūnija, šādas platības tomēr var uzskatīt par atmatu:

[..]

– platības, kas apmežotas saskaņā ar Regulas [Nr. 1257/1999] 31. pantu.

[..]"

Regula (ES) Nr. 1306/2013

12 Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1306/2013 (2013. gada 17. decembris) par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un Padomes Regulu (EEK) Nr. 352/78, (EK) Nr. 165/94, (EK) Nr. 2799/98, (EK) Nr. 814/2000, (EK) Nr. 1200/2005 un [(EK)] Nr. 485/2008 atcelšanu (OV 2013, L 347, 549. lpp.) 58. panta 2. punktā ir paredzēts:

"Dalībvalstis izveido efektīvas vadības un kontroles sistēmas, lai nodrošinātu atbilstību tiesību aktiem, kas reglamentē Savienības atbalsta shēmas, ar mērķi samazināt finansiālā kaitējuma risku, kas varētu tikt nodarīts [Eiropas] Savienībai."

13 Šīs regulas 59. panta 1. punktā ir noteikts:

"Ja vien nav noteikts citādi, dalībvalstu izveidotā sistēma saskaņā ar 58. panta 2. punktu ietver visu atbalsta pieteikumu un maksājuma pieprasījumu sistemātisku administratīvo pārbaudi. Minēto sistēmu papildina pārbaudes uz vietas."

14 Saskaņā ar minētās regulas 63. panta 1. punktu:

"Ja konstatē, ka atbalsta saņēmējs neatbilst atbalsta piešķiršanas kritērijiem, saistībām vai citiem pienākumiem, kas attiecas uz palīdzības vai atbalsta piešķiršanas nosacījumiem saskaņā ar lauksaimniecības nozares tiesību aktiem, atbalstu neizmaksā vai atsauc pilnībā vai daļēji, un attiecīgā gadījumā atbilstīgās maksājumtiesības, kas minētas Regulas [Nr. 1307/2013] 21. pantā, nepiešķir vai atsauc."

Regula Nr. 1307/2013

15 Regulas Nr. 1307/2013 2. apsvērumā ir noteikts:

"Viens no KLP reformas pamatmērķiem un viena no tās galvenajām prasībām ir administratīvā sloga samazināšana. Tas būtu stingri jāņem vērā, veidojot attiecīgos tiešā atbalsta shēmas noteikumus."

16 Regulas Nr. 1307/2013 24. panta "Maksājumtiesību pirmā piešķiršana" 1. un 2. punktā ir noteikts:

"1. Lauksaimniekiem, kas ir tiesīgi saņemt tiešos maksājumus saskaņā ar šīs regulas 9. pantu, piešķir maksājumtiesības ar noteikumu, ka:

a) tie līdz pēdējai pieteikumu iesniegšanas dienai 2015. gadā, ko nosaka saskaņā ar Regulas [Nr. 1306/2013] 78. panta [pirmās daļas] b) punktu, iesniedz pieteikumu pamata maksājuma shēmas maksājumtiesību piešķiršanai, izņemot nepārvaramas varas gadījumus vai izņēmuma apstākļus; un

[..].

2. Izņemot nepārvaramas varas gadījumu vai izņēmuma apstākļus, vienam lauksaimniekam 2015. gadā piešķirto maksājumtiesību skaits ir vienāds ar to atbalsttiesīgo hektāru skaitu, kurus lauksaimnieks saskaņā ar Regulas [Nr. 1306/2013] 72. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu deklarē savā atbalsta pieteikumā 2015. gadam un kuri ir lauksaimnieka rīcībā dalībvalsts noteiktajā dienā. Minētā diena nav vēlāka par to dienu, kuru minētā dalībvalsts noteikusi šāda atbalsta pieteikuma grozīšanai."

17 Regulas Nr. 1307/2013 32. panta "Maksājumtiesību aktivizēšana" 1. un 2. punktā ir noteikts:

"1. Pamata maksājuma shēmas satvarā atbalstu lauksaimniekiem piešķir pēc tam, kad ar 33. panta 1. punktā paredzēto deklarāciju ir aktivizētas maksājumtiesības uz atbalsttiesīgo hektāru dalībvalstī, kurā tās ir piešķirtas. Aktivizētas maksājumtiesības dod tiesības katru gadu saņemt tajās noteikto summu [..].

2. Šajā sadaļā "atbalsttiesīgs hektārs" ir:

[..]

b) jebkura platība, par kuru 2008. gadā bija tiesības saņemt maksājumus saskaņā ar vienotā maksājuma shēmu vai vienotā platībmaksājuma shēmu, kas paredzētas attiecīgi Regulas [Nr. 1782/2003] III sadaļā un IV A sadaļā, un kura:

[..]

ii) individuālā lauksaimnieka attiecīgo saistību laikā ir apmežota saskaņā ar Regulas [Nr. 1257/1999] 31. pantu [..]."

Deleģētā regula (ES) Nr. 639/2014

18 Komisijas Deleģētās regulas (ES) Nr. 639/2014 (2014. gada 11. marts), ar ko papildina [Regulu Nr. 1307/2013] un ar kuru groza minētās regulas X pielikumu (OV 2014, L 181, 1. lpp.), 16. apsvērumā ir noteikts:

"Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas judikatūru [..] [, ņemot vērā 2010. gada 14. oktobra spriedumu *Landkreis Bad Dürkheim* (C-61/09, EU:C:2010:606, 50. un nākamie punkti),] maksājumtiesības būtu jāpiešķir personai, kurai ir tiesības pieņemt lēmumus, saņemt ieguvumus un segt finansiālos riskus saistībā ar lauksaimniecisko darbību uz zemes, par kuru ir pieprasīts šāds piešķīrums. Ir lietderīgi skaidri noteikt, ka šo principu jo īpaši piemēro tad, ja pieteikumu maksājumtiesību piešķiršanai par atbalsttiesīgu hektāru ir iesnieguši vairāki lauksaimnieki."

19 Šīs deleģētās regulas 15. panta "Atbalsttiesīgo hektāru noteikšana Regulas [Nr. 1307/2013] 24. panta 2. punkta un 39. panta 2. punkta piemērošanas vajadzībām" 2. punktā ir paredzēts:

"Ja pieteikumu maksājumtiesību piešķiršanai par atbalsttiesīgu hektāru, kas minēts šā panta 1. punktā, ir iesnieguši divi vai vairāki pieteikuma iesniedzēji, lēmumu par to, kuram piešķirt maksājumtiesības, pieņem atkarībā no tā, kuram pieteikuma iesniedzējam ir tiesības pieņemt lēmumus par lauksaimnieciskajām darbībām, ko veic minētajā hektārā, un kurš saņem ieguvumus un sedz finansiālos riskus saistībā ar minētajām darbībām."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

20 2006. gadā *Amt für Landwirtschaft und Forsten* (Lauksaimniecības un mežsaimniecības pārvalde, Vācija) piešķīra WQ tiešos maksājumus saskaņā ar Regulas Nr. 1782/2003 III sadaļu. Tomēr maksājumtiesību aktivizēšanas nolūkā tā nebija ņēmusi vērā ieinteresētās personas apmežotās platības, kuras tika uzskatītas par atmatā atstātajām platībām.

21 Pieteikumos, kas tika iesniegti vēlāk, piemērojot Regulu Nr. 1782/2003, tostarp 2008. gada pieteikumā, WQ vairs nedeklarēja šīs apmežotās platības, ņemot vērā, ka administrācija, kā viņš apgalvo, 2007. gadā bija viņam norādījusi, ka par apmežotām platībām nevar pretendēt uz attiecīgo atbalstu.

22 2014. gada 6. maijā WQ iegādājās divus zemesgabalus, kas atrodas Greningenē [*Gräningen*] (Vācija). Pirkuma līgumā bija noteikts, ka šie zemesgabali nav iznomāti. 2014. gada 19. decembrī īpašumtiesības uz šiem zemesgabaliem tika reģistrētas zemesgrāmatā par labu WQ.

23 2015. gada 8. maijā prasītājs iesniedza atbalsta pieteikumu par 2015. gadu. Šis pieteikums attiecās tostarp uz Greningenes teritorijā esošajiem zemesgabaliem, kā arī uz daļu no zemesgabala, kas atrodas Bernavas [*Bernau*] (Vācija) kadastrālajā teritorijā. WQ norādīja, ka šie zemesgabali tiek izmantoti kā "no ražošanas izņemta aramzeme".

24 Attiecībā uz Greningenē esošajiem zemesgabaliem 2015. gada 10. jūlijā tika konstatēts, ka attiecīgās zemes izmanto trešā persona. Šī trešā persona arī iesniedza atbalsta pieteikumu par 2015. gadu, kas tika noraidīts. Lēmums par noraidīšanu netika apstrīdēts. Attiecībā uz zemesgabalu, kas atrodas Bernavas kadastrālajā teritorijā, par kura daļu arī trešā persona bija iesniegusi atbalsta pieteikumu, ar to saistītās maksājumtiesības tika piešķirtas šai trešai personai.

25 Ar *Landesamt für Ländliche Entwicklung, Landwirtschaft und Flurneuordnung* (Federālās zemes Lauku attīstības, lauksaimniecības un zemes konsolidācijas pārvalde, Vācija) 2015. gada 17. decembra lēmumu Berlīnes federālā zeme piešķīra WQ maksājumtiesības par 2015. gadu saistībā ar Regulas Nr. 1307/2013 24. pantā paredzēto pamata maksājumu. Tomēr attiecībā uz Greningenes un Bernavas

kadastrālajās teritorijās esošajiem zemesgabaliem, par kuriem bija divi pieteikumi un kurus izmantoja trešās personas, kā arī attiecībā uz apmežotajām platībām, kas uzskatāmas par atmatu, tā atteica šādu tiesību piešķiršanu.

26 WQ pārsūdzēja šo lēmumu un lūdza piešķirt tiesības uz papildu maksājumu. Viņa skatījumā viņam kļūdaini netika piešķirtas maksājumtiesības par Greningenē un Bernavā esošajiem zemesgabaliem, kā arī par viņa īpašumā esošajām apmežotajām platībām.

27 Ar Federālās zemes Lauku attīstības, lauksaimniecības un zemes konsolidācijas pārvaldes 2016. gada 15. septembra lēmumu Berlīnes federālā zeme šo lūgumu noraidīja, jo tas bija nepamatots, atzīstot, ka attiecībā uz zemesgabaliem, kas atrodas Greningenē un Bernavā, attiecīgās lauksaimniecības zemes platības ir izmantojusi trešā persona, kura arī bija lūgusi piešķirt maksājumtiesības. Līdz ar to šie zemesgabali faktiski neesot bijuši WQ "rīcībā" Regulas Nr. 1307/2013 24. panta 2. punkta izpratnē. Lai minētie zemesgabali būtu "[viņa] rīcībā" šīs tiesību normas izpratnē, WQ būtu vajadzējis tos faktiski izmantot. Attiecībā uz apmežotajām platībām Berlīnes federālā zeme konstatēja, ka ieinteresētā persona neesot iesniegusi pieteikumu par 2008. gadu, kā tas ir prasīts tiesiskajā regulējumā.

28 Par šo lēmumu WQ 2016. gada 11. oktobrī cēla prasību *Verwaltungsgericht Berlin* (Berlīnes Administratīvā tiesa, Vācija). Prasības pieteikumā viņš norādīja, ka attiecībā uz lauksaimniecības zemesgabaliem, kas atrodas Greningenē un Bernavā, šo zemesgabalu izmantošana, ko veic trešās personas, ir notikusi prettiesiski un ka tādēļ minētie zemesgabali esot bijuši "[viņa] rīcībā" Regulas Nr. 1307/2013 24. panta 2. punkta izpratnē. Attiecībā uz apmežotajām platībām viņš norādīja, ka Regulas Nr. 1307/2013 32. panta 2. punkta b) apakšpunkta ii) punktā ir vienīgi prasīts, lai par platībām būtu tiesības saņemt atbalstu, un iepriekšējai pieteikuma iesniegšanai un atbalsta saņemšanai nav nozīmes šajā ziņā.

29 *Verwaltungsgericht Berlin* (Berlīnes Administratīvā tiesa) uzskata, pirmkārt, tostarp pamatojoties uz Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 17. panta 1. punktu, ka nevienam nevar atņemt īpašumu tikai tādēļ, ka trešā persona nepamatoti atsaucas uz tiesībām uz to. It īpaši tai ir šaubas par to, vai var uzskatīt, ka lauksaimniecības zemes nav to īpašnieka rīcībā, ja trešā persona tās izmanto bez attiecīga pilnvarojuma. Iesniedzējtiesa piebilst, ka tas var būt citādi, ja trešā persona apgalvo spēkā esošas lietošanas tiesības.

30 Šī tiesa uzskata, otrkārt, ka tiesības uz atbalstu par platību saskaņā ar Regulas Nr. 1307/2013 32. panta 2. punkta b) apakšpunktu ir atkarīgas no savlaicīgas pieteikuma iesniegšanas atbilstoši Regulai Nr. 1782/2003. Šajā ziņā tā jautā, vai ir pietiekami, kā to apgalvo prasītājs, ka 2007. gadā platība tika uzskatīta par atbalsttiesīgu neatkarīgi no jebkāda pieteikuma iesniegšanas.

31 Šajos apstākļos *Verwaltungsgericht Berlin* (Berlīnes Administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai atbalsttiesīgie hektāri ir to īpašnieka rīcībā Regulas Nr. 1307/2013 24. panta 2. punkta pirmā teikuma izpratnē, ja nevienai trešai personai uz atbalsttiesīgajiem hektāriem nav lietošanas tiesību, it sevišķi īpašnieka piešķirtu lietošanas tiesību, vai arī hektāri ir trešās personas vai nav neviena rīcībā, ja trešā persona bez lietošanas tiesībām tos faktiski izmanto lauksaimniecībā?

2) Vai "jebkura platība, par kuru 2008. gadā bija tiesības saņemt maksājumus saskaņā ar vienotā maksājuma shēmu vai vienotā platībmaksājuma shēmu, kas paredzētas attiecīgi Regulas [Nr. 1782/2003] III sadaļā un IV A sadaļā", atbilstoši Regulas Nr. 1307/2013 32. panta 2. punkta b) apakšpunktam ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai iegūtu tiesības saņemt maksājumus saskaņā ar vienotā maksājuma shēmu vai vienotā platībmaksājuma shēmu, platībai 2008. gadā bija jāatbilst nosacījumiem, kas bija paredzēti Regulas [Nr. 1782/2003] III sadaļā vai IV A sadaļā?

3) Ja atbilde uz otro jautājumu ir noliedzoša, vai "jebkura platība, par kuru 2008. gadā bija tiesības saņemt maksājumus saskaņā ar vienotā maksājuma shēmu vai vienotā platībmaksājuma shēmu, kas paredzētas attiecīgi Regulas [Nr. 1782/2003] III sadaļā un IV A sadaļā", atbilstoši Regulas Nr. 1307/2013 32. panta 2. punkta b) apakšpunktam ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai atbilstoši Regulas [Nr. 1257/1999] 31. pantam apmežotu platību klasificētu kā atbalsttiesīgus hektārus Regulas [Nr. 1307/2013] 32. panta 2. punkta b) apakšpunkta ii) punkta izpratnē, ir nepieciešams, lai attiecībā uz hektāriem būtu tikušas izmantotas tiesības atstāt zemi atmatā vai citas tiesības uz maksājumiem saskaņā ar Regulas [Nr. 1782/2003] 44. panta 1. punktu vai 54. panta 1. punktu?

4) Ja atbilde uz trešo jautājumu ir noliedzoša: vai "jebkura platība, par kuru 2008. gadā bija tiesības saņemt maksājumus saskaņā ar vienotā maksājuma shēmu vai vienotā platībmaksājuma shēmu, kas paredzētas attiecīgi Regulas [Nr. 1782/2003] III sadaļā un IV A sadaļā", atbilstoši Regulas Nr. 1307/2013 32. panta 2. punkta b) apakšpunktam ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai atbilstoši Regulas [Nr. 1257/1999] 31. pantam apmežotu platību klasificētu kā atbalsttiesīgus hektārus Regulas [Nr. 1307/2013] 32. panta 2. punkta b) apakšpunkta ii) punkta izpratnē, ir nepieciešams, lai lauksaimnieks 2008. gadā būtu bijis iesniedzis pieteikumu saskaņā ar Regulas [Nr. 1782/2003] 22. panta 1. punktu un/vai 34. panta 1. punktu un izpildījis citus III sadaļā un IV A sadaļā paredzētos nosacījumus tiešajiem maksājumiem?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

32 Uzdodot pirmo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai tad, ja atbalsta pieteikumu ir iesniedzis gan lauksaimniecības zemes platību īpašnieks, gan trešā persona, kas faktiski izmanto šīs platības un kam nav to lietošanas tiesību, atbalsttiesīgie hektāri atbilst platībām, kas ir viena vai otra pieteikuma iesniedzēja vai neviena no abiem "rīcībā" Regulas Nr. 1307/2013 24. panta 2. punkta pirmā teikuma izpratnē.

33 Šajā ziņā Regulas Nr. 1307/2013 24. panta 2. punkta pirmajā teikumā ir noteikts, ka, izņemot nepārvaramas varas gadījumu vai izņēmuma apstākļus, vienam lauksaimniekam 2015. gadā piešķirto maksājumtiesību skaits ir vienāds ar to atbalsttiesīgo hektāru skaitu, kurus lauksaimnieks deklarē savā atbalsta pieteikumā 2015. gadam un kuri ir lauksaimnieka rīcībā dalībvalsts noteiktajā dienā.

34 Konstatējot, ka šajā tiesību normā nav definēti vārdi "lauksaimnieka rīcībā", ir jānorāda, ka nedz Regulas Nr. 1307/2013 24. pantā, nedz kādā citā Savienības regulējuma tiesību normā nav prasīts, ka pieteikuma par maksājumtiesību piešķiršanu pamatojumam ir jāiesniedz īpašumtiesības apliecinošs dokuments vai kāds cits lietošanas tiesību pierādījums, lai pierādītu, ka pieteikuma iesniedzēja rīcībā ir deklarētie atbalsttiesīgie hektāri.

35 Tiesa šajā ziņā jau ir nospriedusi, ka dalībvalstīm ir rīcības brīvība attiecībā uz apliecinošiem dokumentiem un pierādījumiem, kas ir jāpieprasa atbalsta pieteicējam attiecībā uz platībām, uz kurām attiecas viņa pieteikums. Tomēr dalībvalstīm, īstenojot savu rīcības brīvību attiecībā uz atbalsta pieteikumam iesniedzamajiem pierādījumiem, it īpaši attiecībā uz iespēju pieprasīt atbalsta pieteicējam iesniegt spēkā esošu juridisku dokumentu, kas apliecina viņa tiesības izmantot pieteikumā norādītās platības, ir jāievēro attiecīgajā Savienības tiesiskajā regulējumā noteiktie mērķi un Savienības tiesību vispārējie principi, it īpaši samērīguma princips (spriedums, 2010. gada 24. jūnijs, *Pontini* u.c., C-375/08, EU:C:2010:365, 82. un 86. punkts).

36 Tādējādi dalībvalstīm ir tiesības prezumēt, ka atbalsttiesīgie hektāri, par kuriem ir tiesības pretendēt uz maksājumu un kuri ir saistīti ar iesniegto pieteikumu par maksājumtiesību piešķiršanu, ir lauksaimnieka, kurš iesniedz šo pieteikumu, "rīcībā" šīs tiesību normas izpratnē.

37 Šāda pieeja atbilst vienai no KLP reformas, kura īstenota ar Regulu Nr. 1307/2013 un ir aprakstīta šīs regulas 2. apsvērumā un kuras mērķis ir samazināt administratīvo slogu, pamatprasībām.

38 To paturot prātā, dalībvalstu rīcības brīvība attiecībā uz pierādījumiem, kas iesniedzami, lai pamatotu pieteikumu maksājumtiesību piešķiršanai, tiek kompensēta, kā savos apsvērumos ir norādījusi Nīderlandes valdība, ar to, ka dalībvalstis atbilstoši Regulas Nr. 1306/2013 58. panta 2. punktam, lasot to kopā ar tās 59. panta 1. punktu, ir ieviesušas visu atbalsta pieteikumu un maksājumu pieprasījumu sistemātiskas administratīvas pārbaudes mehānismu ļaunprātīgu pieteikumu konstatēšanai. Turklāt saskaņā ar šīs regulas 63. panta 3. punktu, ja saistībā ar atbalsta piešķiršanu tiek veikti nepamatoti maksājumi, ir jāatgūst nepamatoti izmaksātā atbalsta summa.

39 Tādējādi, lai gan dalībvalstīm ir tiesības prezumēt, ka atbalsttiesīgie hektāri, kas saistīti ar pieteikumu par maksājumtiesību piešķiršanu, ir tā lauksaimnieka rīcībā, kurš iesniedz pieteikumu, tām ir pienākums nodrošināt sistemātisku pieteikumu par maksājumtiesību piešķiršanu un atbilstošo maksājumu pieprasījumu pārbaudi, lai novērstu un vajadzības gadījumā labotu izdarītos pārkāpumus, kā arī atgūtu nepamatotus maksājumus.

40 Ja ir iesniegti divi vai vairāki konkurējoši maksājumtiesību piešķiršanas pieteikumi, kā tas ir noticis pamatlietā, tomēr tiek apšaubīta prezumpcija, saskaņā ar kuru atbalsttiesīgie hektāri, kas ir saistīti ar pieteikumu par maksājumtiesību piešķiršanu, ir tā lauksaimnieka rīcībā, kurš iesniedzis pieteikumu.

41 Šādā gadījumā dalībvalstu kompetentajām iestādēm ir jāpārbauda, kura no abiem pieteikuma iesniedzējiem rīcībā ir atbalsttiesīgie hektāri.

42 Ir tiesa, ka Deleģētās regulas Nr. 639/2014 15. panta 2. punktā ir noteikts, ka tad, ja pieteikumu maksājumtiesību piešķiršanai par atbalsttiesīgu hektāru ir iesnieguši divi vai vairāki pieteikuma iesniedzēji, lēmumu par to, kuram piešķirt maksājumtiesības, pieņem atkarībā no tā, kuram pieteikuma iesniedzējam ir tiesības pieņemt lēmumus par veiktajām lauksaimnieciskajām darbībām un kurš saņem ieguvumus un sedz finansiālos riskus saistībā ar minētajām darbībām.

43 Tomēr ir jānorāda, kā ir atspoguļots šīs deleģētās regulas 16. apsvērumā, ka šie kritēriji izriet no 2010. gada 14. oktobra sprieduma *Landkreis Bad Dürkheim* (C-61/09, EU:C:2010:606) 50. un nākamajiem punktiem. Taču šis spriedums tika pasludināts faktiskā situācijā, ko raksturoja starp dažādām personām, kuras varēja apgalvot, ka to rīcībā ir dažādas attiecīgās zemes, pastāvošas tiesiskas attiecības un saiknes.

44 Taču no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka pirmais uzdotais jautājums balstās uz situāciju, kas atšķiras no tās, kura ir 2010. gada 14. oktobra sprieduma *Landkreis Bad Dürkheim* (C-61/09, EU:C:2010:606) pamatā. Šajā gadījumā iesniedzējtiesa uzskata, ka trešās personas nav norādījušas nekādu juridisku pamatu saistībā ar attiecīgajām lauksaimniecības platībām. Līdz ar to šādos apstākļos nav jāpiemēro Deleģētās regulas Nr. 639/2014 15. panta 2. punktā noteiktie kritēriji.

45 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 1307/2013 24. panta 2. punkta pirmais teikums ir jāinterpretē tādējādi, ka tad, ja atbalsta pieteikumu ir iesniedzis gan lauksaimniecības platību īpašnieks, gan trešā persona, kas bez jebkāda juridiska pamata faktiski izmanto šīs platības, atbalsttiesīgie hektāri, kuri atbilst šīm platībām, šīs tiesību normas izpratnē ir tikai šo platību īpašnieka "rīcībā".

Par otro, trešo un ceturto jautājumu

46 Uzdodot otro, trešo un ceturto jautājumu, kuri ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai frāze "jebkura platība, par kuru 2008. gadā bija tiesības saņemt maksājumus saskaņā ar vienotā maksājuma shēmu vai vienotā platībmaksājuma shēmu, kas paredzētas attiecīgi Regulas [Nr. 1782/2003] III sadaļā

un IV A sadaļā", kas ietverta Regulas Nr. 1307/2013 32. panta 2. punkta b) apakšpunktā, tikai nozīmē to, ka attiecīgajai apmežotajai platībai ir formāli jāatbilst nosacījumiem, kas prasīti Regulas Nr. 1782/2003 III sadaļā un IV A sadaļā, vai arī bija jābūt izmantotām tiesībām atstāt zemi atmatā vai citām tiesībām uz maksājumiem saistībā ar šo platību Regulas Nr. 1782/2003 44. panta 1. punkta vai 54. panta 1. punkta izpratnē un/vai pieteikumam saskaņā ar Regulas Nr. 1782/2003 22. panta 1. punktu bija jābūt iesniegtam 2008. gadā, un bija jābūt izpildītiem citiem III sadaļā un IV A sadaļā paredzētajiem tiešā maksājuma nosacījumiem šā gada laikā.

47 Vispirms ir jāatgādina, ka uzdotais otrais, trešais un ceturtais jautājums ir saistīts ar pieteikumu par pirmo maksājumtiesību piešķiršanu par apmežotu platību, kas iesniegts saskaņā ar Regulas Nr. 1307/2013 24. panta 2. punktu. Šajā tiesību normā ir paredzēts, ka vienam lauksaimniekam 2015. gadā piešķirto maksājumtiesību skaits ir vienāds ar to atbalsttiesīgo hektāru skaitu, kurus lauksaimnieks deklarē savā atbalsta pieteikumā 2015. gadam.

48 Atbalsttiesīgā hektāra jēdziens ir tostarp definēts Regulas Nr. 1307/2013 32. panta 2. punkta b) apakšpunkta ii) punktā, kura ir paredzēts, ka jebkura platība, kura ir apmežota atbilstoši Savienības tiesībām vai saskaņā ar valsts shēmu un par kuru 2008. gadā bija tiesības saņemt maksājumus saskaņā ar vienotā maksājuma shēmu vai vienotā platībmaksājuma shēmu, paliek atbalsttiesīga ar noteikumu, ka tiek saglabātas apmežošanas saistības.

49 Šajā ziņā ir jānoskaidro, vai šajā tiesību normā ietvertā frāze "2008. gadā bija tiesības saņemt maksājumus" ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nozīmē, ka "bija pamats" vai "deva tiesības" šādiem maksājumiem.

50 Ņemot vērā, ka minētās tiesību normas dažādu valodu versiju salīdzinošā analīze neļauj atrisināt šo interpretācijas jautājumu, ir jāatsaucas uz tiesību normām, kas bija spēkā pamatlietas faktu rašanās laikā, it īpaši uz Regulu Nr. 1782/2003, ar kuru šajā datumā tika ieviesta vienotā maksājuma shēma un vienotā platībmaksājuma shēma.

51 Vispirms ir jānorāda, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1782/2003 33. pantu tikai tiem lauksaimniekiem, kas ir definēti šīs regulas 2. pantā, bija piekļuve vienotā maksājuma shēmai.

52 Turpinot – saskaņā ar Regulas Nr. 1782/2003 34. panta 3. punktu, lasot to kopsakarā ar šīs regulas 57. pantu, šīs regulas 33. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajiem lauksaimniekiem bija jāiesniedz pieteikumi attiecībā uz vienotā maksājuma shēmu ne vēlāk kā līdz 15. maijam šīs shēmas piemērošanas pirmajā gadā, pretējā gadījumā tiem netiek piešķirtas maksājumtiesības vai tiesības atstāt zemi atmatā.

53 Tādējādi maksājumtiesību vai tiesību atstāt zemi atmatā piešķiršana saskaņā ar vienotā maksājuma shēmu vai vienotā platībmaksājuma shēmu, ko īsteno ar Regulu Nr. 1782/2003, bija atkarīga no personas, kurai ir lauksaimnieka statuss, pieteikšanās uz vienu no šīm shēmām. Līdz ar to ir jāsecina – tas vien, ka pastāv lauksaimniecības platība, ja lauksaimnieks nav pieteicies uz vienu no minētajām shēmām, nevar būt pamats maksājumtiesībām vai tiesībām atstāt zemi atmatā atbilstoši vienai no šīm shēmām.

54 Visbeidzot fakts, ka maksājumtiesības vai tiesības atstāt zemi atmatā tika piešķirtas par konkrētu platību, tomēr nenozīmēja, ka šī platība deva maksājumtiesības. Saskaņā ar Regulas Nr. 1782/2003 44. panta 1. punktu un 54. panta 1. punktu šīs maksājumtiesības vēl bija jāizmanto, lai rastos tiesības uz tādas summas maksājumu, kas noteikta ar maksājumtiesībām vai tiesībām atstāt zemi atmatā.

55 Konkrētāk, attiecībā uz tiesībām atstāt zemi atmatā saistībā ar maksājumu par apmežotajām platībām – tiesības, attiecībā uz kurām Regulas Nr. 1782/2003 53.–56. pantā bija paredzēti konkrēti atkāpes saturoši noteikumi, – ir jāatgādina, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1782/2003 54. panta 2. punkta otrās daļas otro ievilkumu, ja pieteikumi iesniegti pēc 1995. gada 28. jūnija, platības, kas apmežotas saskaņā ar Regulas Nr. 1257/1999 31. pantu, tomēr tika uzskatītas par atmatu.

56 Jānorāda, ka nedz Regulas Nr. 1782/2003 44. pantā, nedz tās 54. pantā nav precizēts maksājumtiesību vai tiesību atstāt zemi atmatā "izmantošanas" jēdziens. Šo abu pantu 1. punktā bija vienīgi paredzēts, ka maksājumtiesības vai tiesības atstāt zemi atmatā, kas saistītas ar hektāru, par kuru ir tiesības pretendēt uz atbalstu, "dod tiesības", proti, šajā gadījumā – tiesības uz tādas summas maksājumu, kas noteikta ar maksājumtiesībām.

57 Lai izmantotu maksājumtiesības vai tiesības atstāt zemi atmatā saistībā ar atbalsttiesīgu hektāru saskaņā ar Regulas Nr. 1782/2003 44. panta 3. punktu, lasot to kopā ar šīs regulas 57. pantu, bija jādeklarē zemesgabali, kas atbilst platībai, par kuru ir tiesības pretendēt uz atbalstu, saistībā ar maksājumtiesībām vai tiesībām atstāt zemi atmatā. Šī deklarēšana notika saistībā ar tiešo maksājumu pieteikumu, kas tika iesniegts saskaņā ar šīs regulas 22. pantu.

58 Turklāt Regulas Nr. 1782/2003 22. panta 1. punktā bija precizēts ne tikai tas, ka informācijai bija jābūt pievienotai atbalsta pieteikumam, bet arī tas, ka lauksaimniekam katru gadu jāiesniedz pieteikums par tiešajiem maksājumiem. Saskaņā ar šīs regulas 23. pantu par šo pieteikumu bija jāveic administratīva atbalsttiesīguma pārbaude un atsevišķos gadījumos pārbaude uz vietas saskaņā ar minētās regulas 25. pantu.

59 Šajā kontekstā ir jāatgādina, ka Tiesa ir uzsvērusi ikgadējā maksājuma pieteikuma iesniegšanas nozīmīgumu, it īpaši, lai efektīvi pārbaudītu, vai ir ievēroti atbalsta piešķiršanas nosacījumi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 7. februāris, Pusts, C-454/11, EU:C:2013:64, 33. punkts).

60 Tādējādi, lai varētu uzskatīt, ka par platību, kura ir vai nav apmežota, "2008. gadā bija tiesības saņemt maksājumus saskaņā ar vienotā maksājuma shēmu vai vienotā platībmaksājuma shēmu", ir nepieciešams, lai 2008. gadā būtu bijis iesniegts pieteikums tiešajiem maksājumiem saistībā ar šo platību saskaņā ar Regulas Nr. 1782/2003 22. pantu, kas tādējādi ietver šīs regulas 44. un 54. pantā minēto maksājumtiesību un tiesību atstāt zemi atmatā izmantošanu. Par šo pieteikumu bija jāveic administratīva atbalsttiesīguma pārbaude saskaņā ar minētās regulas 23. pantu un vajadzības gadījumā pārbaude uz vietas saskaņā ar šīs pašas regulas 25. pantu.

61 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdoto otro, trešo un ceturto jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 1307/2013 32. panta 2. punkta b) apakšpunkta ii) punkts, it īpaši frāze "jebkura platība, par kuru 2008. gadā bija tiesības saņemt maksājumus saskaņā ar vienotā maksājuma shēmu vai vienotā platībmaksājuma shēmu, kas paredzētas attiecīgi Regulas [Nr. 1782/2003] III sadaļā un IV A sadaļā", ir jāinterpretē tādējādi, ka saistībā ar pieteikumu aktivizēt tiesības atstāt zemi atmatā attiecībā uz apmežotu platību saskaņā ar šo tiesību normu par attiecīgo platību 2008. gadā bija jāiesniedz atbalsta pieteikums saskaņā ar Regulas Nr. 1782/2003 22. pantu, kam seko administratīva atbalsttiesīguma pārbaude atbilstoši šīs regulas 23. pantam un vajadzības gadījumā pārbaude uz vietas saskaņā ar minētās regulas 25. pantu. Turklāt ir jābūt izpildītiem visiem pārējiem nosacījumiem, kas paredzēti šīs pašas regulas III sadaļā un IV A sadaļā tiešo maksājumu saņemšanai.

Par tiesāšanās izdevumiem

62 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (sestā palāta) nospriež:

1) **Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1307/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 637/2008 un Padomes Regulu (EK) Nr. 73/2009, 24. panta 2. punkta pirmais teikums ir jāinterpretē tādējādi, ka tad, ja atbalsta pieteikumu ir iesniedzis gan lauksaimniecības platību īpašnieks, gan trešā persona, kas bez jebkāda juridiska pamata faktiski izmanto šīs platības, atbalsttiesīgie hektāri, kuri atbilst šīm platībām, šīs tiesību normas izpratnē ir tikai šo platību īpašnieka "rīcībā".**

2) **Regulas Nr. 1307/2013 32. panta 2. punkta b) apakšpunkta ii) punkts, it īpaši frāze "jebkura platība, par kuru 2008. gadā bija tiesības saņemt maksājumus saskaņā ar vienotā maksājuma shēmu vai vienotā platībmaksājuma shēmu, kas paredzētas attiecīgi [Padomes Regulas (EK) Nr. 1782/2003 (2003. gada 29. septembris), ar ko izveido kopīgus tiešā atbalsta shēmu noteikumus saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, un groza Regulas (EEK) Nr. 2019/93, (EK) Nr. 1452/2001, (EK) Nr. 1453/2001, (EK) Nr. 1454/2001, (EK) Nr. 1868/94, (EK) Nr. 1251/1999, (EK) Nr. 1254/1999, (EK) Nr. 1673/2000, (EEK) Nr. 2358/71 un (EK) Nr. 2529/2001, kurā grozījumi izdarīti ar Padomes Regulu (EK) Nr. 479/2008 (2008. gada 29. aprīlis),] III sadaļā un IV A sadaļā", ir jāinterpretē tādējādi, ka saistībā ar pieteikumu aktivizēt tiesības atstāt zemi atmatā attiecībā uz apmežotu platību saskaņā ar šo tiesību normu par attiecīgo platību 2008. gadā bija jāiesniedz atbalsta pieteikums saskaņā ar Regulas Nr. 1782/2003, kurā grozījumi izdarīti ar Regulu Nr. 479/2008, 22. pantu, kam seko administratīva atbalsttiesīguma pārbaude atbilstoši šīs regulas 23. pantam un vajadzības gadījumā pārbaude uz vietas saskaņā ar minētās regulas 25. pantu. Turklāt ir jābūt izpildītiem visiem pārējiem nosacījumiem, kas paredzēti šīs pašas regulas III sadaļā un IV A sadaļā tiešo maksājumu saņemšanai.**

[Paraksti]